

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัย เรื่องการเปรียบเทียบความรู้ความสามารถพื้นฐานทางวิทยาศาสตร์ และความสามารถในการคิดอย่างมีเหตุผลเชิงวิเคราะห์ กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการสอนตามแนวคิดคอนสตรัคติวิสต์แบบอินเตอร์แอคทีฟกับการสอนแบบสืบเสาะหาความรู้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย
3. เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัย
4. แบบแผนการทดลอง
5. เครื่องมือและการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
6. วิธีดำเนินการทดลอง
7. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนมัธยมศึกษาประจำตำบล สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเขตจังหวัดพิษณุโลก

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2549 โรงเรียนดอนทองวิทยา ตำบลดอนทอง อำเภอเมืองพิษณุโลก จังหวัดพิษณุโลก โดยมีวิธีการดังนี้

1. สุ่มแบบกลุ่ม (Cluster random sampling) จากรายชื่อโรงเรียนที่เปิดสอนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนประจำตำบล สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเขตจังหวัดพิษณุโลก โดยวิธีการจับฉลาก

2. สุ่มแบบกลุ่ม (Cluster random sampling) นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนดอนทองวิทยา จาก 3 ห้องเรียนมา 2 ห้อง โดยวิธีจับฉลาก

3. สุ่มอย่างง่ายโดยจับฉลากห้องเรียนทั้ง 2 ห้องเรียน เพื่อกำหนดเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ดังนี้

กลุ่ม 1 เป็นกลุ่มทดลอง จำนวน 39 คน ได้รับการสอนตามแนวคิดคอนสตรัคติวิสต์แบบอินเตอร์แอคทีฟ

กลุ่ม 2 เป็นกลุ่มควบคุม จำนวน 39 คน ได้รับการสอนแบบสืบเสาะหาความรู้

ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย

ดำเนินการทดลองภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2549 ใช้เวลาในการดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอนตามเนื้อหา 17 ชั่วโมง

เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยเลือกหน่วยการเรียนรู้ เรื่อง พลังงาน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ของสถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (สสวท.) ซึ่งประกอบด้วย

1. งานและพลังงาน	จำนวน	3	ชั่วโมง
2. ชีวิตและพลังงาน	จำนวน	3	ชั่วโมง
3. อุณหภูมิและการวัด	จำนวน	3	ชั่วโมง
4. การถ่ายโอนความร้อนและสมดุลความร้อน	จำนวน	4	ชั่วโมง
5. แสงและปัญหาที่เกิดจากการใช้พลังงาน	จำนวน	4	ชั่วโมง

แบบแผนการทดลอง

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบกึ่งทดลอง (Quasi Experimental Research) ซึ่งผู้วิจัยดำเนินการทดลองตามแบบ Nonrandomized Control Group Pretest-Posttest Design (ไพฑูริย์ สินลารัตน์ และสำลี ทองทิว, 2538 : 72 - 73) ซึ่งมีแบบแผนการวิจัยดังตาราง

ตาราง 5 แบบแผนการทดลองของการวิจัย

กลุ่ม	สอบก่อน	ทดลอง	สอบหลัง
E	T ₁	X	T ₂
C	T ₁	-	T ₂

สัญลักษณ์ที่ใช้ในแบบแผนการทดลอง

E หมายถึง กลุ่มทดลอง (Experimental group)

C หมายถึง กลุ่มควบคุม (Control group)

เครื่องมือ และการสร้างเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ประกอบด้วย

1. แผนจัดการเรียนรู้วิชาวิทยาศาสตร์ เรื่องพลังงาน ซึ่งแบ่งเป็น 2 แผนการเรียนรู้ของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ดังนี้

1.1 แผนจัดการเรียนรู้ของกลุ่มทดลอง ตามแนวคิดคอนสตรัคติวิสต์แบบอินเตอร์แอคทีฟ

1.2 แผนจัดการเรียนรู้ของกลุ่มควบคุม แบบสืบเสาะหาความรู้

2. แบบวัดความรู้ความสามารถพื้นฐานทางวิทยาศาสตร์

3. แบบวัดความสามารถในการคิดอย่างมีเหตุผลเชิงวิเคราะห์

ขั้นตอนในการพัฒนาเครื่องมือ

1. แผนจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดคอนสตรัคติวิสต์แบบอินเตอร์แอคทีฟ
สาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 หน่วยการเรียนรู้ เรื่อง พลังงาน ผู้วิจัย
ดำเนินการสร้างตามขั้นตอน ดังนี้

1.1 ศึกษาการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดคอนสตรัคติวิสต์แบบอินเตอร์แอคทีฟจาก
เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1.2 ศึกษาแนวทางการเขียนแผนจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดคอนสตรัคติวิสต์แบบ
อินเตอร์แอคทีฟจากเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1.3 ศึกษาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 มาตรฐานการเรียนรู้กลุ่ม
สาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ช่วงชั้นที่ 3 ระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1 เพื่อประมวลเนื้อหา
ในการจัดทำแผนการเรียนรู้ให้เหมาะสมและสอดคล้องกับการเรียนรู้ของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

1.4 วิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังและสาระ
การเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ดังตารางที่ 6

ตาราง 6 ตารางวิเคราะห์หลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
เรื่อง พลังงาน

สาระ / มาตรฐานการเรียนรู้ ช่วงชั้นที่ 3	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 1	สาระการเรียนรู้	เวลา (ชม.)
<p>สาระที่ 5 พลังงาน</p> <p>มาตรฐาน ว 5.1 : เข้าใจ ความหมายของงาน และ พลังงาน ทักษะการคำนวณ เกี่ยวกับงาน กฎการอนุรักษ์ พลังงานและการนำไปใช้ ประโยชน์ มองเห็น ความสัมพันธ์และโยง ความสัมพันธ์ของพลังงาน ชนิดต่างๆ และสร้างข้อสรุป เกี่ยวกับสิ่งที่ศึกษา สื่อสารสิ่ง ที่เรียนรู้ (เพิ่มเติม)</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. มีความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับความหมายของ งานและพลังงานในรูปแบบต่าง ๆ ได้ 2. สามารถคำนวณ เกี่ยวกับงาน 3. สามารถมองเห็น ความสัมพันธ์และโยง ความสัมพันธ์ของพลังงาน ชนิดต่างๆ 4. มีความรู้ ความเข้าใจกฎ การอนุรักษ์พลังงาน การนำไปใช้ประโยชน์ และ สร้างข้อสรุปสิ่งที่ศึกษาค้นคว้า 	<p>1. เรื่องงานและ พลังงาน</p> <p>2.1 ความหมาย ของงานและ พลังงาน</p> <p>2.2 การคำนวณ เกี่ยวกับงาน</p> <p>2.3 ชนิดของ พลังงาน</p> <p>2.4 กฎการอนุรักษ์ พลังงานและ การนำไปใช้ ประโยชน์</p>	3
<p>มาตรฐาน ว 5.2 : เข้าใจ ความสัมพันธ์ระหว่าง พลังงานกับการดำรงชีวิต การเปลี่ยนรูปพลังงาน และ การสูญเสียพลังงานในรูปแบบที่ไม่ ต้องการ สร้างข้อสรุปจากการ ค้นหาคำตอบจากสถานการณ์ ที่กำหนดให้สื่อสารสิ่งที่เรียนรู้ (เพิ่มเติม)</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. มีความรู้ ความเข้าใจ ความสัมพันธ์ระหว่าง พลังงานกับการดำรงชีวิต 2. มีความรู้ ความเข้าใจการ เปลี่ยนรูปพลังงานและ การสูญเสียพลังงานในรูปแบบ ที่ไม่ต้องการ 3. มีความสามารถสร้าง ข้อสรุปจากการค้นหาคำตอบ จากความสัมพันธ์ระหว่าง พลังงานกับการดำรงชีวิต 	<p>2. เรื่อง ชีวิตและ พลังงาน</p> <p>1.1 พลังงานกับ การดำรงชีวิต</p> <p>1.2 การเปลี่ยนรูป พลังงาน</p>	3

ตาราง 6 (ต่อ)

สาระ / มาตรฐานการเรียนรู้ ช่วงชั้นที่ 3	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 1	สาระการเรียนรู้	เวลา (ชม.)
<p>สาระที่ 5 พลังงาน</p> <p>มาตรฐาน ว 5.3 : มีทักษะ การสังเกต การจัดการ จาก การสำรวจตรวจสอบเกี่ยวกับ อุณหภูมิจ การวัด การคำนวณ อุณหภูมิของสิ่งต่างๆ สร้าง ข้อสรุประหว่างอุณหภูมิกับ การดำรงชีวิตประจำวัน ระบุ หน่วยวัดอุณหภูมิและ เครื่องมือ (เพิ่มเติม)</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. สามารถสังเกต จัดการ ทดลองเกี่ยวกับอุณหภูมิ 2. สามารถคำนวณ และวัด อุณหภูมิของสิ่งต่าง 3. สามารถสร้างข้อสรุป ระหว่างอุณหภูมิกับการ ดำรงชีวิตประจำวัน 4. สามารถระบุหน่วยวัดและ เครื่องมือวัดอุณหภูมิ 	<p>3. เรื่องอุณหภูมิและ การวัด</p> <p>3.1 กิจกรรมการ ทดลองเกี่ยวกับ อุณหภูมิ</p> <p>3.2 การคำนวณ และวัดอุณหภูมิ</p> <p>3.3 อุณหภูมิกับ การดำรงชีวิต ประจำวัน</p> <p>3.4 หน่วยวัด อุณหภูมิ และเครื่องมือ วัด</p>	3

ตาราง 6 (ต่อ)

สาระ / มาตรฐานการเรียนรู้ ช่วงชั้นที่ 3	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 1	สาระการเรียนรู้	เวลา (ชม.)
<p>สาระที่ 5 พลังงาน</p> <p>มาตรฐาน ว 5.4 : เข้าใจ และ สำรวจตรวจสอบ เกี่ยวกับ การถ่ายโอนความร้อน โดย การนำ การพา การแผ่รังสี ยกตัวอย่างการถ่ายโอนความ ร้อนในรูปแบบต่างๆ และการ ใช้ประโยชน์ ใช้เกณฑ์ในการ พิจารณาการถ่ายโอนความ ร้อนในรูปแบบต่างๆ สมดุล ความร้อนและการขยายตัว ของสาร การนำไปใช้ ประโยชน์ (เพิ่มเติม)</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. มีความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับการถ่ายโอน ความร้อน โดยการนำ การพา การแผ่รังสี 2. ยกตัวอย่างการถ่ายโอน ความร้อนในรูปแบบต่างๆ และการนำไปใช้ประโยชน์ 3. สำรวจตรวจสอบ เกี่ยวกับ การถ่ายโอนความร้อน โดย การนำ การพา การแผ่รังสี 4. ใช้เกณฑ์ในการพิจารณา การถ่ายโอนความร้อน ในรูปแบบต่างๆ 5. มีความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับสมดุลความร้อน และการขยายตัวของสาร การนำไปใช้ประโยชน์ 6. ยกตัวอย่างกิจกรรมหรือ สิ่งที่เกี่ยวข้องกับ ชีวิตประจำวันที่สอดคล้อง กับเรื่องสมดุลของสารและ การขยายตัวของสาร 	<p>4. เรื่องการถ่ายโอน ความร้อน และ สมดุลความร้อน</p> <p>4.1 การถ่ายโอน ความร้อน โดย การนำ การพา การแผ่รังสี</p> <p>4.2 กิจกรรมการ ทดลองเกี่ยวกับ การถ่ายโอน ความร้อน โดย การนำ การพา การแผ่รังสี</p> <p>4.3 สมดุล ความ ร้อนและการ ขยายตัว ของสาร การ นำไปใช้ ประโยชน์</p>	4

ตาราง 6 (ต่อ)

สาระ / มาตรฐานการเรียนรู้ ช่วงชั้นที่ 3	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 1	สาระการเรียนรู้	เวลา (ชม.)
<p>สาระที่ 5 พลังงาน</p> <p>มาตรฐาน ว. 5.5 เข้าใจและ สำรวจ ตรวจสอบ เกี่ยวกับการ การดูดกลืนแสงและการคาย ความร้อนของวัตถุต่างๆ รวมทั้งนำไปใช้ประโยชน์ใน กิจกรรมต่างๆ สาเหตุของ ปัญหาที่เกิดจากการใช้ พลังงาน และผลกระทบจาก การใช้พลังงานสิ่งมีชีวิตและ สิ่งแวดล้อม แนวทางการ อนุรักษ์พลังงานและการใช้ พลังงานอย่างมีประสิทธิภาพ (เพิ่มเติม)</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. มีความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับการดูดกลืนแสง และการคายความร้อนของ วัตถุต่างๆ รวมทั้งนำไปใช้ ประโยชน์ในกิจกรรมต่างๆ 2. สำรวจ ตรวจสอบเกี่ยวกับ การดูดกลืนแสงและการคาย ความร้อนของวัตถุต่างๆ 3. ยกตัวอย่างเกี่ยวกับการ ดูดกลืนแสง และการคาย ความร้อนไปใช้ ในชีวิตประจำวัน 4. มีความรู้ ความเข้าใจ สาเหตุของปัญหาที่เกิดจาก การใช้พลังงาน และ ผลกระทบจากการใช้ พลังงานสิ่งมีชีวิตและ สิ่งแวดล้อม 5. มีความรู้ ความเข้าใจ แนวทางการอนุรักษ์ พลังงานและการใช้พลังงาน อย่างมีประสิทธิภาพ 	<p>5. เรื่องแสงและ ปัญหาที่เกิดจาก การใช้พลังงาน</p> <p>5.1 การดูดกลืน แสงและการ คายความ ร้อนของวัตถุ ต่างๆ การ นำไปใช้ ประโยชน์ ในกิจกรรม ต่างๆ</p> <p>5.2 กิจกรรมการ ทดลองเกี่ยวกับ การดูดกลืนแสง และการคาย ความร้อนของ วัตถุต่างๆ</p> <p>5.3 ปัญหาของการ ใช้พลังงาน</p> <p>5.4 แนวทางการ อนุรักษ์ พลังงาน และการใช้ พลังงานอย่างมี ประสิทธิภาพ</p>	4

1.5 สร้างแผนจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 หน่วยการเรียนรู้เรื่องพลังงาน จำนวน 7 แผน รวม 17 ชั่วโมง ตามขั้นตอนของกระบวนการเรียนการสอนตามแนวคิดคอนสตรัคติวิสต์แบบอินเตอร์แอคทีฟ ซึ่งมีขั้นตอนหลักคือ ขั้นการสำรวจมโนทัศน์เดิม ขั้นการสร้างความขัดแย้งทางความคิด ขั้นการค้นหาคำตอบ ขั้นการสร้างความเข้าใจส่วนสาธารณะ ขั้นการสร้างความหมายส่วนบุคคล ขั้นการนำความรู้ไปใช้ประกอบด้วยรายละเอียด ดังนี้

ตาราง 7 ตารางวิเคราะห์โครงสร้างแผนจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เรื่อง พลังงาน

แผน ที่	เรื่อง	ผลการเรียนรู้ ที่คาดหวัง ม.1	จุดประสงค์การเรียนรู้	สาระการเรียนรู้	เวลา
1	งานและพลังงาน	<ol style="list-style-type: none"> 1. มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับความหมายของงานและพลังงานในรูปต่างๆ ได้ 2. สามารถคำนวณเกี่ยวกับงาน 3. สามารถมองเห็นความสัมพันธ์และโยงความสัมพันธ์ของพลังงานชนิดต่างๆ 4. มีความรู้ ความเข้าใจกฎการอนุรักษ์พลังงาน การนำไปใช้ประโยชน์ และสร้างข้อสรุปสิ่งที่ศึกษาค้นคว้า 	<ol style="list-style-type: none"> 1. อธิบายความหมายของงานและพลังงานในรูปต่างๆ ได้ 2. คำนวณเกี่ยวกับงานตามโจทย์กำหนดให้ 3. สื่อสารเกี่ยวกับสิ่งที่ได้เรียนรู้ เรื่องงานและพลังงานได้ 4. อธิบายความสัมพันธ์ของพลังงานชนิดต่างๆ ได้ 5. อธิบายกฎการอนุรักษ์พลังงาน การนำไปใช้ประโยชน์ 6. ลงความเห็นเกี่ยวกับงานและพลังงานได้ 	<ol style="list-style-type: none"> 1.ความหมายของงานและพลังงาน 2.การคำนวณเกี่ยวกับงาน 3.ชนิดขอพลังงาน 4.กฎการอนุรักษ์พลังงานและการนำไปใช้ประโยชน์ 	3 ชม.

ตาราง 7 (ต่อ)

แผน ที่	เรื่อง	ผลการเรียนรู้ ที่คาดหวัง ม.1	จุดประสงค์การเรียนรู้	สาระการเรียนรู้	เวลา
2	ชีวิตและ พลังงาน	<p>1. มีความรู้ ความเข้าใจ ความสัมพันธ์ระหว่างพลังงานกับการดำรงชีวิต</p> <p>2. มีความรู้ ความเข้าใจ การเปลี่ยนรูปพลังงานและการสูญเสียพลังงานในรูปที่ไม่ต้องการ</p> <p>3. มีความสามารถสร้างข้อสรุปจากการค้นหาคำตอบจากความสัมพันธ์ระหว่างพลังงานกับการดำรงชีวิต</p>	<p>1. ยกตัวอย่างกิจกรรมเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างพลังงานกับการดำรงชีวิตได้</p> <p>2. ยกตัวอย่างกิจกรรมที่เปลี่ยนพลังงานรูปหนึ่งไปเป็นพลังงานรูปอื่นและการสูญเสียพลังงานในรูปที่ไม่ต้องการได้</p> <p>3. สร้างข้อสรุปจากการค้นหาคำตอบจากความสัมพันธ์ระหว่างพลังงานกับการดำรงชีวิต</p>	<p>1. พลังงานกับการดำรงชีวิต</p> <p>2. การเปลี่ยนรูปพลังงาน</p>	3 ชม.

ตาราง 7 (ต่อ)

แผน ที่	เรื่อง	ผลการเรียนรู้ ที่คาดหวัง ม.1	จุดประสงค์การ เรียนรู้	สาระการเรียนรู้	เวลา
3	อุณหภูมิตั้งแต่ และการวัด	<ol style="list-style-type: none"> 1. สามารถสังเกต จัดการทดลอง เกี่ยวกับอุณหภูมิ 2. สามารถคำนวณ และ วัดอุณหภูมิของ สิ่งต่างๆ 3. สามารถสร้างข้อสรุป ระหว่างอุณหภูมิกับ การดำรงชีวิต ประจำวัน 4. สามารถระบุหน่วยวัด และเครื่องมือวัด อุณหภูมิ 	<ol style="list-style-type: none"> 1. สังเกต และ จัดการทดลอง เกี่ยวกับอุณหภูมิ 2. คำนวณและวัด อุณหภูมิของสิ่ง ต่างๆ 3. สื่อสารเกี่ยวกับ สิ่งที่ได้เรียนรู้ เรื่องอุณหภูมิและ การวัดได้ 4. ลงความเห็น เกี่ยวกับ ความสัมพันธ์ ระหว่างอุณหภูมิ กับการดำรงชีวิต 5. ระบุหน่วยวัดและ เครื่องมือวัด อุณหภูมิ 	<ol style="list-style-type: none"> 1. กิจกรรมการ ทดลองเกี่ยวกับ อุณหภูมิ 2. การคำนวณ และวัดอุณหภูมิ 3. อุณหภูมิกับ การดำรงชีวิต ประจำวัน 4. หน่วยวัด อุณหภูมิและ เครื่องมือวัด 	3 ชม.

ตาราง 7 (ต่อ)

แผน ที่	เรื่อง	ผลการเรียนรู้ ที่คาดหวัง ม.1	จุดประสงค์การ เรียนรู้	สาระการเรียนรู้	เวลา
5	สมดุล ความร้อน	1. มีความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับสมดุลความร้อน และการขยายตัวของสาร การนำไปใช้ ประโยชน์ 2. ยกตัวอย่างกิจกรรม หรือสิ่งที่เกี่ยวข้องกับ ชีวิตประจำวันที่ สอดคล้องกับเรื่อง สมดุลของสารและ การขยายตัวของสาร	1. อธิบายหลักการ สมดุลความร้อน การขยายตัว ของสาร 2. ระบุตัวอย่าง กิจกรรมหรือสิ่ง ที่เกี่ยวข้องกับ ชีวิตประจำวัน ที่สอดคล้องกับเรื่อง สมดุลของสารและ การขยายตัว ของสาร	1. สมดุล ความ ร้อนและการ ขยายตัวของ สาร การนำ ไปใช้ประโยชน์	2 ชม.

ตาราง 7 (ต่อ)

แผน ที่	เรื่อง	ผลการเรียนรู้ ที่คาดหวัง ม.1	จุดประสงค์การ เรียนรู้	สาระการเรียนรู้	เวลา
6	แสง	<p>1. มีความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับการดูดกลืน แสงและการคาย ความร้อนของ วัตถุต่างๆ</p> <p>2. สำรวจ ตรวจสอบ เกี่ยวกับการดูดกลืน แสงและการคาย ความร้อนของวัตถุ ต่างๆ</p> <p>3. ยกตัวอย่างเกี่ยวกับ การดูดกลืนแสง และ การคายความร้อนไป ใช้ในชีวิตประจำวัน</p>	<p>1. อธิบายหลักการ เกี่ยวกับการ ดูดกลืนแสง และ การคายความ ร้อนของวัตถุ ต่างๆ</p> <p>2. สังเกตและ จัดการทดลอง เกี่ยวกับการ ดูดกลืนแสงและ การคายความ ร้อน</p> <p>3. ระบุตัวอย่าง เกี่ยวกับการ ดูดกลืนแสง และ การคายความ ร้อนไปใช้ใน ชีวิตประจำวัน</p>	<p>1. การดูดกลืน แสงและการ คายความร้อน ของวัตถุต่างๆ การนำไปใช้ ประโยชน์ใน กิจกรรมต่างๆ</p> <p>2. กิจกรรมการ ทดลองเกี่ยวกับ การดูดกลืน แสงและการ คายความร้อน ของวัตถุต่างๆ</p>	2 ชม.

ตาราง 7 (ต่อ)

แผน ที่	เรื่อง	ผลการเรียนรู้ ที่คาดหวัง ม.1	จุดประสงค์การ เรียนรู้	สาระการเรียนรู้	เวลา
7	ปัญหาที่ เกิดจาก การใช้ พลังงาน	<p>1. มีความรู้ ความเข้าใจ สาเหตุของปัญหาที่เกิดจากการใช้พลังงาน และผลกระทบจากการใช้พลังงานสิ่งมีชีวิตและสิ่งแวดล้อม</p> <p>2. มีความรู้ ความเข้าใจ แนวทางการอนุรักษ์พลังงานและการใช้พลังงานอย่างมีประสิทธิภาพ</p>	<p>1. สร้างข้อสรุปเกี่ยวกับสาเหตุของปัญหาที่เกิดจากพลังงาน</p> <p>2. คาดเดาเกี่ยวกับสิ่งที่จะเกิดขึ้นจากผลกระทบของการใช้พลังงานต่อสิ่งมีชีวิตและสิ่งแวดล้อม</p> <p>3. อธิบายแนวทางในการเลือกใช้พลังงานอย่างประหยัด</p> <p>4. อธิบายวิธีการใช้พลังงานอย่างมีประสิทธิภาพ</p>	<p>1. ปัญหาของการใช้พลังงาน</p> <p>2. แนวทางการอนุรักษ์พลังงานและการใช้พลังงานอย่างมีประสิทธิภาพ</p>	2 ชม.

บุคคลและหน่วยงานของรัฐที่มีอำนาจหน้าที่ในการบริหารราชการแผ่นดิน... (The text continues with a list of government entities and their roles in the public service system.)

บทบัญญัติแห่งกฎหมายว่าด้วยการบริหารราชการแผ่นดิน... (3) (This section discusses the legal framework for public administration.)

๑๒๓ บทบัญญัติแห่งกฎหมายว่าด้วยการบริหารราชการแผ่นดิน... (2) (This section discusses the administrative structure and procedures.)

บทบัญญัติแห่งกฎหมายว่าด้วยการบริหารราชการแผ่นดิน... (1) (This section discusses the specific duties and responsibilities of public servants.)

บทบัญญัติแห่งกฎหมายว่าด้วยการบริหารราชการแผ่นดิน... (This section discusses the evaluation and performance management of public servants.)

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และสื่อการเรียนรู้มีความหลากหลาย และได้รับความสนใจของผู้เรียนมีคะแนนความเหมาะสมเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก และด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก โดยเกณฑ์การประเมินผลเหมาะสมกับผู้เรียน มีคะแนนความเหมาะสมเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก (ภาคผนวก ค)

1.7 นำผลการประเมินของผู้เชี่ยวชาญมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ

1.8 นำแผนจัดการเรียนรู้ที่ปรับปรุงแล้ว ไปทดลองใช้ (Try Out) กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนหนองพระพิทยา อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 1 ห้องเรียน เพื่อพัฒนาให้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น ก่อนนำไปใช้จริง

1.9 นำผลการทดลองใช้ (Try Out) แผนจัดการเรียนรู้มาปรับปรุงให้เป็นแผนจัดการเรียนรู้ที่สมบูรณ์ยิ่งขึ้น เพื่อนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

2. แผนจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้

แผนจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ สาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 หน่วยการเรียนรู้เรื่องพลังงาน ผู้วิจัยดำเนินการสร้างตามขั้นตอน ดังนี้

2.1 ศึกษาการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.2 ศึกษาแนวทางการเขียนแผนจัดการเรียนรู้ แบบสืบเสาะหาความรู้ จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.3 ศึกษาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 มาตรฐานการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ช่วงชั้นที่ 3 ระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1 เพื่อประมวลเนื้อหาในการจัดทำแผนการเรียนรู้ให้เหมาะสม และสอดคล้องกับการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

2.4 วิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง และสาระการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ เหมือนกับวิธีการจัดทำแผนการเรียนรู้ตามแนวคิดคอนสตรัคติวิสต์แบบอินเตอร์แอคทีฟ ดังตารางที่ 2

2.5 สร้างแผนการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 หน่วยการเรียนรู้เรื่อง พลังงาน จำนวน 7 แผน รวม 17 ชั่วโมง ตามขั้นตอนการสอนแบบสืบเสาะหาความรู้ ซึ่งมีขั้นตอนหลัก คือ ขั้นสร้างความสนใจ ขั้นสำรวจและค้นหา ขั้นอธิบาย ขั้นขยายความรู้ ขั้นประเมินผล ซึ่งใช้วิธีการเดียวกับการสอนตามแนวคิดคอนสตรัคติวิสต์แบบอินเตอร์แอคทีฟ ดังตาราง 3

2.6 นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่สร้างขึ้น ไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการสอน และครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ การสอนกลุ่ม

สาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ช่วงชั้นที่ 3 (ภาคผนวก ก) ตรวจสอบความเหมาะสมของแต่ละองค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้ ตามขั้นตอนของกระบวนการเรียนการสอน แบบสืบเสาะหาความรู้ โดยให้ผู้เชี่ยวชาญประเมินลงในแบบประเมินแผนจัดการเรียนรู้ (ภาคผนวก ง) ซึ่งเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามแนวคิดของลิเคิร์ต (Likert) (บุญชม ศรีสะอาด, 2545 : 100) จำนวน 7 ข้อ ดังนี้

1) ดร.ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์ อาจารย์ประจำสาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม จังหวัดพิษณุโลก

2) นายมนัส ขำอ่อน ศึกษานิเทศก์ 9 กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 1

3) อาจารย์ประภาพรณ คำรังสี ครู คศ. 3 (ชำนาญการพิเศษ) กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ โรงเรียนนครบางยางพิทยาคม อำเภอนครไทย จังหวัดพิษณุโลก

จากการวิเคราะห์ ค่าความเหมาะสมของแผนจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ จากแบบประเมินแผนจัดการเรียนรู้พบว่า โดยภาพรวม มีระดับความเหมาะสมต่อแผนจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในระดับ มาก และเมื่อพิจารณาในรายละเอียดพบว่า ด้านสาระสำคัญมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก โดยสาระสำคัญครอบคลุมสาระการเรียนรู้ เขียนสาระสำคัญได้สอดคล้องกับผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง และเขียนสาระสำคัญได้กระชับ สื่อความหมายได้ชัดเจน มีคะแนนความเหมาะสมเฉลี่ยมากทุกข้อ ด้านผลการเรียนรู้ที่คาดหวังมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก โดยผลการเรียนรู้ที่คาดหวังสอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้นและมาตรฐานสาระ เขียนได้ถูกต้องตามลักษณะการเขียนผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง มีคะแนนความเหมาะสมเฉลี่ยมากทุกข้อ ด้านจุดประสงค์การเรียนรู้ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก โดยจุดประสงค์การเรียนรู้สอดคล้องกับผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง และจุดประสงค์การเรียนรู้ระบุพฤติกรรมที่สามารถวัดได้ ด้านสาระการเรียนรู้สอดคล้องกับผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง และสอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้นและมาตรฐานสาระ มีคะแนนความเหมาะสมเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ด้านกิจกรรมการเรียนรู้ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก โดยกิจกรรมการเรียนรู้สอดคล้องกับผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง กิจกรรมการเรียนรู้สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนรู้ครอบคลุมสาระการเรียนรู้ และระยะเวลาในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แต่ละแผนมีความเหมาะสมเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก และกิจกรรมการเรียนรู้ส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาการคิดอย่างมีเหตุผลเชิงวิเคราะห์ และสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง และส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดความรู้ความสามารถพื้นฐานทางวิทยาศาสตร์มีความเหมาะสมเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ด้านสื่อการเรียนรู้มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก โดยสื่อการเรียนรู้สอดคล้องกับผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง จุดประสงค์การเรียนรู้และเนื้อหา สื่อการเรียนรู้มีความเหมาะสมกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และสื่อการเรียนรู้มีความหลากหลาย และเร้าความสนใจของผู้เรียนมีคะแนนความเหมาะสมเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก และด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก

โดยเกณฑ์การประเมินผลเหมาะสมกับผู้เรียน มีคะแนนความเหมาะสมเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก (ภาคผนวก จ)

2.7 นำผลการประเมินของผู้เชี่ยวชาญมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ

2.8 นำแผนจัดการเรียนรู้ที่ปรับปรุงแล้ว ไปทดลองใช้ (Try Out) กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนหนองพระพิทยา อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างและไม่ใช้กลุ่มทดลอง (Try Out) กับแผนจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดคอนสตรัคติวิสต์แบบอินเตอร์แอคทีฟ จำนวน 1 ห้องเรียน เพื่อพัฒนาให้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น ก่อนนำไปใช้จริง

2.9 นำผลการทดลองใช้ (Try Out) แผนจัดการเรียนรู้มาปรับปรุงให้เป็นแผนจัดการเรียนรู้ที่สมบูรณ์ยิ่งขึ้น เพื่อนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

3. แบบวัดความรู้ความสามารถพื้นฐานทางวิทยาศาสตร์

วิจัยสร้างแบบวัดความรู้ ความสามารถทางวิทยาศาสตร์ ดำเนินการสร้างตามขั้นตอนดังนี้

3.1 ศึกษาเอกสารเกี่ยวกับการวัดผลประเมินผล วิธีการสร้างแบบวัด และการเขียนข้อสอบวัดความรู้ ความสามารถพื้นฐานทางวิทยาศาสตร์แบบปรนัย (อิงเกณฑ์) แบบวัดนี้ผู้วิจัยได้พัฒนามาจากแบบวัดความรู้ ความสามารถพื้นฐานทางวิทยาศาสตร์ ของรุ่งนภา บัณฑิตภาควิชา (2545)

3.2 ศึกษามาตรฐานการเรียนรู้ ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง สาระการเรียนรู้ จากหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

3.3 สร้างตารางกำหนดลักษณะข้อสอบวัดความรู้ ความสามารถพื้นฐานทางวิทยาศาสตร์ ตามจุดประสงค์การเรียนรู้ และพฤติกรรมที่ต้องการวัด ดังนี้

ตาราง 8 ตารางวิเคราะห์ข้อสอบวัดความรู้ ความสามารถพื้นฐานทางวิทยาศาสตร์ เรื่อง
พลังงาน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

จุดประสงค์การเรียนรู้	พฤติกรรมการเรียนรู้				จำนวน ที่ออก	จำนวนที่ ต้องการ จริง
	เข้าใจ มโนคติ หลักการ	ทักษะที่จำเป็นต่อการเสาะ แสวงหาความรู้ทาง วิทยาศาสตร์				
		ทักษะการคำนวณ	ทักษะการสังเกต และการจัดการ	ทักษะการสื่อสาร		
เรื่อง งานและพลังงาน						
1. อธิบายความหมายของงาน และพลังงานในรูปต่างๆได้	✓				6	3
2. คำนวณเกี่ยวกับงานตามโจทย์ ที่กำหนดให้		✓			8	4
3. สื่อสารเกี่ยวกับสิ่งที่ได้เรียนรู้ เรื่องงานและพลังงานได้				✓	6	3
4. อธิบายกฎการอนุรักษ์พลังงาน การนำไปใช้ประโยชน์	✓				6	3

ตาราง 8 (ต่อ)

จุดประสงค์การเรียนรู้	พฤติกรรมการเรียนรู้				จำนวน ที่ออก	จำนวนที่ ต้องการ จริง
	เข้าใจ มโนคติ หลักการ กฎ ทฤษฎี	ทักษะที่จำเป็นต่อการเสาะ แสวงหาความรู้ทาง วิทยาศาสตร์				
		ทักษะการ คำนวณ	ทักษะการสังเกต และการจัดการ	ทักษะการสื่อสาร		
เรื่อง อุณหภูมิและการวัด						
1. สังเกต และจัดการทดลอง เกี่ยวกับอุณหภูมิ			✓		6	3
2. คำนวณและวัดอุณหภูมิของ สิ่งต่างๆ		✓			6	3
3. สื่อสารเกี่ยวกับสิ่งที่ได้เรียนรู้ เรื่องอุณหภูมิและการวัดได้				✓	6	3
เรื่อง การถ่ายโอนความร้อน						
1. อธิบายหลักการถ่ายโอน ความร้อนโดยการนำ การพา และการแผ่รังสี	✓				6	3
2. สังเกตและจัดการ ทดลอง เกี่ยวกับการถ่ายโอนความ ร้อน โดยการนำ การพา การแผ่รังสี			✓		6	3
3. สื่อสารเกี่ยวกับสิ่งที่ได้เรียนรู้ เรื่องการถ่ายโอนความร้อนได้				✓	6	3
เรื่อง สมดุลความร้อน						
อธิบายหลักการสมดุลความร้อน การขยายตัวของสาร	✓				6	3

ตาราง 8 (ต่อ)

จุดประสงค์การเรียนรู้	พฤติกรรมการเรียนรู้				จำนวน ที่ออก	จำนวนที่ ต้องการ จริง
	เข้าใจ มโนคติ หลักการ กฎ ทฤษฎี	ทักษะที่จำเป็นต่อการเสาะ แสวงหาความรู้ทาง วิทยาศาสตร์				
		ทักษะการ คำนวณ	ทักษะการสังเกต และ การจัดการ	ทักษะการสื่อสาร		
เรื่อง แสง						
1. อธิบายหลักการเกี่ยวกับการ ดูดกลืนแสง และการคายความ ร้อนของวัตถุต่างๆ	✓				6	3
2. สังเกตและจัดการ ทดลอง เกี่ยวกับการดูดกลืนแสงและ การคายความร้อน			✓		6	3
รวม					80	40

3.4 สร้างแบบวัดความรู้ความสามารถทางวิทยาศาสตร์ หน่วยการเรียนรู้เรื่อง พลังงาน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ตามตารางกำหนดลักษณะข้อสอบที่กำหนดไว้ ซึ่งเป็นแบบทดสอบแบบปรนัย ชนิด 4 ตัวเลือก จำนวน 80 ข้อ

1) ศึกษาวิธีสร้างแบบวัดความรู้ ความสามารถพื้นฐานทางวิทยาศาสตร์ เทคนิคการวัดผลการเรียนรู้ และเทคนิคการเขียนข้อสอบ รวมทั้งงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2) วิเคราะห์ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง และสาระการเรียนรู้

3) กำหนดพฤติกรรมย่อยหรือผลการเรียนรู้ที่คาดหวังเพื่อกำหนดจำนวนข้อสอบที่ต้องการจริง และสร้างเกินไว้เพื่อสำหรับตัดข้อที่ไม่เข้าเกณฑ์ออก

4) สร้างแบบวัดความรู้ ความสามารถพื้นฐานทางวิทยาศาสตร์ ซึ่งเป็นแบบทดสอบอิงเกณฑ์ (แบบปรนัย 4 ตัวเลือก ซึ่งมีเกณฑ์การตรวจให้คะแนน คือตอบถูกได้ 1 คะแนน ตอบผิดได้ 0 คะแนน) เรื่อง พลังงาน กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 (ภาคผนวก ก)

ตัวอย่างแบบวัดความรู้ ความสามารถพื้นฐานทางวิทยาศาสตร์

คำชี้แจง แบบวัดความรู้ ความสามารถพื้นฐานทางวิทยาศาสตร์ เป็นแบบทดสอบ ชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย X ทับตัวอักษร ก ข ค ง ซึ่งตรงกับ ตัวเลือก ในแต่ละข้อคำถามในกระดาษคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว

เข้าใจนิมิต หลักการ กฎ ทฤษฎี

0. การทำกับข้าวในกระทะเหล็กที่ตั้งอยู่เหนือเตาไฟ เกี่ยวข้องกับการถ่ายเทความร้อนแบบใด

- ก. การแผ่รังสีความร้อน
- ข. การนำความร้อน
- ค. การพาความร้อน
- ง. ถูกทุกข้อ

ทักษะการคำนวณและการประมาณค่า

00. นายทองคำออกแรง 500 N ลากวัตถุไปได้ระยะทาง 12 เมตร จะเกิดงานกี่จูล

- ก. 500 จูล
- ข. 1,200 จูล
- ค. 6,000 จูล
- ง. 7,200 จูล

ทักษะการจัดการ

000. ถ้านักเรียนต้องการวัดอุณหภูมิ ควรเลือกใช้อุปกรณ์ใด

- ก. แอมมิเตอร์
- ข. เทอร์มอมิเตอร์
- ค. โอห์มมิเตอร์
- ง. โวลต์มิเตอร์

3.5 นำแบบวัดความรู้ ความสามารถพื้นฐานทางวิทยาศาสตร์ไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ทางด้านการวัด และประเมินผลการเรียนตรวจพิจารณาว่าข้อสอบแต่ละข้อวัด ตรงตามจุดประสงค์การเรียนรู้และพฤติกรรมหรือไม่ มีความเที่ยงตรงตามเนื้อหาหรือไม่ (Content Validity) รวมทั้งพิจารณาข้อคำถามและตัวเลือกว่ามีความเหมาะสมหรือไม่เพื่อหาค่า ดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของข้อคำถามกับจุดประสงค์การเรียนรู้ ดังนี้

1) รศ.วิราพร พงศ์อาจารย์ อาจารย์คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ
พิบูลสงคราม จังหวัดพิษณุโลก

2) ดร.เอี่ยมพร หลินเจริญ อาจารย์คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ
พิบูลสงคราม จังหวัดพิษณุโลก

3) ดร.สุขแก้ว คำสอน อาจารย์คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ
พิบูลสงคราม จังหวัดพิษณุโลก

3.6 นำผลการประเมินของผู้เชี่ยวชาญมาวิเคราะห์แล้วคัดเลือกข้อสอบที่มีข้อ
คำถามตรงกับพฤติกรรมที่ต้องการวัด โดยมีค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ หรือมากกว่า 0.5
ขึ้นไป ไว้ 40 ข้อ พบว่า ข้อสอบมีค่าดัชนีความสอดคล้อง 1.00 (ภาคผนวก ฉ)

3.7 นำแบบวัดความรู้ ความสามารถพื้นฐานทางวิทยาศาสตร์ เรื่อง พลังงาน ที่
ปรับปรุงแก้ไข ไปทดลองใช้ (Try out) กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนหนองพระ
พิทยา อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 1 ห้องเรียน แล้วนำมา
วิเคราะห์ ดังต่อไปนี้

1) นำผลการสอบมาวิเคราะห์เป็นรายข้อ หากค่าดัชนีอำนาจจำแนก (B) โดยใช้
วิธีของเบรนนอน (Brennan) (เทียมจันทร์ พานิชย์ผลินไชย, 2539 : 210)

2) เลือกข้อที่มีดัชนีอำนาจจำแนก (B) ตั้งแต่ .20 ขึ้นไป จำนวน 40 ข้อ จาก
80 ข้อ ซึ่งได้จากการวิเคราะห์เป็นรายข้อ ได้ข้อสอบที่มีดัชนีอำนาจจำแนกระหว่าง 0.20-0.68
โดยให้ครอบคลุมผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง และสาระการเรียนรู้ตามตารางกำหนดลักษณะข้อสอบ

3) นำข้อคำถามที่มีอำนาจจำแนกตามเกณฑ์ที่คัดเลือกไว้ 40 ข้อ ไปวิเคราะห์
หาความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้สูตรของโลเวทท์ (Lovett) (เทียมจันทร์ พานิชย์ผลินไชย,
2539 : 199) ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.86 (ภาคผนวก ฉ)

3.8 เป็นแบบวัดความรู้ ความสามารถพื้นฐานทางวิทยาศาสตร์ ฉบับสมบูรณ์เพื่อ
นำไปใช้กับนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง

4. แบบวัดความสามารถในการคิดอย่างมีเหตุผลเชิงวิเคราะห์

ในการสร้างแบบวัดความสามารถในการคิดอย่างมีเหตุผลเชิงวิเคราะห์ดำเนินการ
สร้างตามขั้นตอน ดังนี้

4.1 ศึกษาทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความสามารถในการคิดอย่าง
มีเหตุผลเชิงวิเคราะห์ และการสร้างแบบวัดความสามารถในการคิดอย่างมีเหตุผลเชิงวิเคราะห์
แบบวัดนี้ผู้วิจัยได้พัฒนามาจากแบบวัดความสามารถในการคิดอย่างมีเหตุผลเชิงวิเคราะห์ของ
ระพีพันธ์ ทรัพย์มี (2544)

4.2 ศึกษาเนื้อหาของหลักสูตรและจุดมุ่งหมายตามจุดประสงค์การเรียนรู้ของ
นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์

4.3 รวบรวมเหตุการณ์ ลักษณะข้อคำถามที่เกี่ยวข้องกับสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ไปสร้างแบบวัดความสามารถในการคิดอย่างมีเหตุผลเชิงวิเคราะห์ โดยข้อคำถามเป็นสถานการณ์

4.4 สร้างแบบวัดความสามารถในการคิดอย่างมีเหตุผลเชิงวิเคราะห์ทั้ง 2 รูปแบบ คือ การวิเคราะห์คำอธิบาย (AX) และเหตุผลเชิงตรรก (LR) ตามความสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหา ทักษะ และพฤติกรรมที่ต้องการวัด โดยสร้างแบบวัด เป็นแบบเลือกตอบ ชนิด 4 ตัวเลือก จำนวน 80 ข้อ (ภาคผนวก ฉ) ในแต่ละข้อมีคำตอบที่ถูกต้องเพียงคำตอบเดียว คำตอบถูกในแต่ละข้อได้ 1 คะแนน ถ้าคำตอบผิดในแต่ละข้อให้ 0 คะแนน ดังตารางที่ 9

ตาราง 9 ตารางวิเคราะห์แบบวัดความสามารถในการคิดอย่างมีเหตุผลเชิงวิเคราะห์
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

จุดประสงค์การเรียนรู้	พฤติกรรมกรคิดอย่างมีเหตุผลเชิงวิเคราะห์					จำนวนข้อที่ออก	จำนวนข้อที่ต้องการจริง
	เหตุผลเชิงตรรก			เหตุผลคำอธิบาย			
	ความสามารถในการสร้างและใช้ความคิด รวบรวม	ความสามารถในการมองเห็นความสัมพันธ์ และโยงความสัมพันธ์	ความสามารถใช้เกณฑ์ในการพิจารณา	ความสามารถในการสร้างข้อสรุป	ความสามารถในการตัดสินประเมินปัญหา		
เรื่อง งานและพลังงาน							
1. จำแนกชนิดและประเภทของพลังงาน		✓				6	3
2. สร้างข้อสรุปเกี่ยวกับงานและพลังงานได้				✓		4	2

ตาราง 9 (ต่อ)

จุดประสงค์การเรียนรู้	พฤติกรรมความคิดอย่างมีเหตุผลเชิงวิเคราะห์					จำนวน ข้อที่ ออก	จำนวน ต้องการ จริง
	เหตุผลเชิงตรรก			เหตุผลคำอธิบาย			
	ความสามารถในการสร้าง ความคิด รวบรวม	ความสามารถในการมองเห็น ความสัมพันธ์ และโยงความสัมพันธ์	ความสามารถใช้เกณฑ์ในการ พิจารณา	ความสามารถในการสร้างข้อสรุป	ความสามารถในการตัดสินประเมิน ปัญหา		
เรื่อง ชีวิตและ พลังงาน							
1. ยกตัวอย่างกิจกรรม เกี่ยวกับ ความสัมพันธ์ ระหว่างพลังงานกับ การดำรงชีวิตได้	✓					6	3
2. ยกตัวอย่างกิจกรรม ที่เปลี่ยนพลังงานรูป หนึ่งไปเป็นพลังงาน รูปอื่นและการสูญเสีย พลังงานในรูปที่ไม่ ต้องการได้	✓					6	3
3. สร้างข้อสรุปจากการ ค้นหาคำตอบจาก ความสัมพันธ์ระหว่าง พลังงานกับการ ดำรงชีวิต				✓		4	2

ตาราง 9 (ต่อ)

จุดประสงค์การเรียนรู้	พฤติกรรมความคิดอย่างมีเหตุผลเชิงวิเคราะห์					จำนวน ข้อที่ ออก	จำนวน ต้องการ จริง
	เหตุผลเชิงตรรก			เหตุผลคำอธิบาย			
	ความสามารถในการสร้าง ความคิด รวบรวม	ความสามารถในการมองเห็น ความสัมพันธ์ และโยงความสัมพันธ์	ความสามารถใช้เกณฑ์ในการ พิจารณา	ความสามารถในการสร้างข้อสรุป	ความสามารถในการตัดสินประเมิน ปัญหา		
เรื่อง อุณหภูมิต่ำและการวัด 1. ลงความเห็นเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างอุณหภูมิต่ำกับการดำรงชีวิต 2. ระบุหน่วยวัดและเครื่องมือวัดอุณหภูมิต่ำ				✓		6	3
เรื่อง การถ่ายโอนความร้อน 1. ระบุตัวอย่างการถ่ายโอนความร้อนในรูปของการนำ การพา การแผ่รังสี 2. อธิบายหลักเกณฑ์ในการพิจารณาการถ่ายโอนความร้อนโดยการนำ การพา การแผ่รังสี ได้อย่างถูกต้องแม่นยำ	✓					4	2
			✓			4	2

ตาราง 9 (ต่อ)

จุดประสงค์การเรียนรู้	พฤติกรรมความคิดอย่างมีเหตุผลเชิงวิเคราะห์					จำนวนข้อที่ออก	จำนวนต้องการจริง
	เหตุผลเชิงตรรก			เหตุผลคำอธิบาย			
	ความสามารถในการสร้างและใช้ความคิดรวบยอด	ความสามารถในการมองเห็นความสัมพันธ์และโยงความสัมพันธ์	ความสามารถใช้เกณฑ์ในการพิจารณา	ความสามารถในการสร้างข้อสรุป	ความสามารถในการตัดสินประเด็นปัญหา		
เรื่อง สมดุลความร้อน							
ระบุตัวอย่างกิจกรรมหรือสิ่งที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันที่สอดคล้องกับเรื่องสมดุลของสารและการขยายตัวของสาร	✓			✓		4	2
เรื่อง แสง							
ระบุตัวอย่างเกี่ยวกับการดูดกลืนแสง และการคายความร้อนไปใช้ในชีวิตประจำวัน	✓					4	2

ตาราง 9 (ต่อ)

จุดประสงค์การเรียนรู้	พฤติกรรมความคิดอย่างมีเหตุผลเชิงวิเคราะห์					จำนวน ข้อที่ ออก	จำนวน ต้องการ จริง
	เหตุผลเชิงตรรก			เหตุผลคำอธิบาย			
	ความสามารถในการสร้าง และใช้ ความคิด รวบรวม	ความสามารถในการมองเห็น ความสัมพันธ์ และโยงความสัมพันธ์	ความสามารถใช้เกณฑ์ในการ พิจารณา	ความสามารถในการสร้างข้อสรุป	ความสามารถในการตัดสินประเมิน ปัญหา		
เรื่อง ปัญหาที่เกิดจาก การใช้พลังงาน							
1. สร้างข้อสรุปเกี่ยวกับ สาเหตุของปัญหาที่ เกิดจากพลังงาน				✓		8	4
2. คาดเดาเกี่ยวกับสิ่งที่ จะเกิดขึ้นจาก ผลกระทบของการใช้ พลังงานต่อสิ่งมีชีวิต และสิ่งแวดล้อม		✓				8	4
3. อธิบายแนวทางใน การเลือกใช้พลังงาน อย่างประหยัด					✓	6	3
4. อธิบายวิธีการใช้ พลังงานอย่างมี ประสิทธิภาพ			✓			6	3
	รวม					80	40

ตัวอย่างแบบวัดความสามารถในการคิดอย่างมีเหตุผลเชิงวิเคราะห์

คำชี้แจง แบบทดสอบวัดความสามารถในการคิดอย่างมีเหตุผลเชิงวิเคราะห์ เป็นแบบวัดชนิด 4 ตัวเลือก มีคำตอบที่ถูกต้องให้เลือกเพียงคำตอบเดียว รูปแบบชนิดของคำถามมี 2 รูปแบบ คือ

การวิเคราะห์คำอธิบาย (Analysis of Explanation : X) เป็นแบบวัดที่กำหนดสถานการณ์ แต่ละสถานการณ์มีการอธิบายผล มีข้อความ 1 คำถาม

เหตุผลเชิงตรรก (Logical Reasoning : LR) เป็นแบบวัดที่กำหนดเป็นข้อความข้อความ 1 คำถาม

ในฤดูหนาวท้องฟ้ามืดมิด ลมสงบและปลอดโปร่ง พระจันทร์เต็มดวงฉายแสงลงมากระทบรั้วไม้ และหลังคา

0. จากสถานการณ์ดังกล่าว มีพลังงานใดเข้ามาเกี่ยวข้อง
- ก. พลังงานความร้อน
 - ข. พลังงานแสง
 - ค. พลังงานกล
 - ง. พลังงานไฟฟ้า

ผลไม้บางชนิดแก่จัด จะมีน้ำหนักรวมมากขึ้น เช่นทุเรียน ส้มโอ การมีน้ำหนักรวมเพิ่มขึ้นทำให้กิ่งที่อยู่ติดกับก้านของผลหัก หรือฉีกขาด ทำให้เกิดความเสียหายอย่างมากต่อผลผลิตของเกษตรกร

00. จากสถานการณ์ดังกล่าว มีพลังงานใดเข้ามาเกี่ยวข้อง
- ก. พลังงานจลน์
 - ข. พลังงานแสง
 - ค. พลังงานศักย์ยืดหยุ่น
 - ง. พลังงานศักย์โน้มถ่วง

ประเทศไทย ประชากรส่วนใหญ่มีอาชีพเกษตรกรรม โดยเฉพาะการทำนา เพื่อใช้เป็นอาหาร โดยมีขั้นตอนการทำนา ดังนี้
ไถนา → ดำนา → ข้าวออกรวง → นวดข้าว → หุงข้าว → เป็นอาหาร

000. จากสถานการณ์ดังกล่าว ขั้นตอนใดที่จำเป็นต้องใช้พลังงานแสงอาทิตย์มากที่สุด
- ก. ไถนา → ดำนา
 - ข. ดำนา → ข้าวออกรวง
 - ค. นวดข้าว → หุงข้าว
 - ง. หุงข้าว → เป็นอาหาร

4.5 นำแบบวัดความสามารถในการคิดอย่างมีเหตุผลเชิงวิเคราะห์ หน่วยการเรียนรู้เรื่อง พลังงาน นำไปให้ผู้เชี่ยวชาญทางด้านการวัดผลประเมินผลและด้านเนื้อหา จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบลักษณะการใช้คำถาม ตัวเลือกความถูกต้องด้านการใช้ภาษา ความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับพฤติกรรมความสามารถในการคิดอย่างมีเหตุผลเชิงวิเคราะห์ ดังนี้

1) รศ. วิราพร พงษ์อาจารย์ อาจารย์คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ พิบูลสงคราม จังหวัดพิษณุโลก

2) ดร. เอี่ยมพร หลินเจริญ อาจารย์คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ พิบูลสงคราม จังหวัดพิษณุโลก

3) ดร. สุขแก้ว คำสอน อาจารย์คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ พิบูลสงคราม จังหวัดพิษณุโลก

4.6 นำผลการประเมินของผู้เชี่ยวชาญมาวิเคราะห์ แล้วคัดเลือกข้อสอบที่มีข้อคำถามตรงกับพฤติกรรมที่ต้องการวัด โดยมีค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ หรือมากกว่า 0.5 ขึ้นไป ให้ได้ 40 ข้อ พบว่าข้อสอบมีค่าดัชนีความสอดคล้อง 1.00 (ภาคผนวก ข)

4.7 นำแบบวัดความสามารถในการคิดอย่างมีเหตุผลเชิงวิเคราะห์ ที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปทดลองใช้ (Try out) กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนหนองพระพิทยาลำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 1 ห้องเรียน

1) นำผลการสอบมาวิเคราะห์เป็นรายข้อ หาค่าดัชนีอำนาจจำแนก (B) โดยใช้วิธีของเบรนนอน (Brennan) (เทียมจันทร์ พานิชย์ผลินไชย, 2539 : 210)

2) เลือกข้อที่มีดัชนีอำนาจจำแนก (B) ตั้งแต่ .20 ขึ้นไป จำนวน 40 ข้อ จาก 80 ข้อ ซึ่งได้จากการวิเคราะห์เป็นรายข้อที่มีดัชนีอำนาจจำแนก (B) ตั้งแต่ 0.25-0.65 โดยให้ครอบคลุมผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง และสาระการเรียนรู้ตามตารางกำหนดลักษณะข้อสอบ

3) นำข้อคำถามที่มีอำนาจจำแนกตามเกณฑ์ที่คัดเลือกไว้ 40 ข้อ ไปวิเคราะห์หาความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้สูตรของโลเวทท์ (Lovett) (เทียมจันทร์ พานิชย์ผลินไชย, 2539 : 199) ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.89 (ภาคผนวก ฉ)

4.8 จัดพิมพ์เป็นแบบวัดความสามารถในการคิดอย่างมีเหตุผลเชิงวิเคราะห์ ฉบับสมบูรณ์เพื่อนำไปใช้กับนักเรียนกลุ่มตัวอย่างต่อไป

วิธีดำเนินการทดลอง

ผู้วิจัยดำเนินการทดลอง ดังนี้

1. ทดสอบก่อนเรียน(Prestest)ทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมโดยใช้แบบวัดความรู้ความสามารถพื้นฐานทางวิทยาศาสตร์ และแบบวัดความสามารถในการคิดอย่างมีเหตุผลเชิงวิเคราะห์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ใช้เวลา 2 ชั่วโมง

2. ดำเนินการทดลอง ซึ่งผู้วิจัยเป็นผู้จัดกิจกรรมการเรียนการสอน ในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยใช้แผนจัดการเรียนรู้ที่สอนตามแนวคิดคอนสตรัคติวิสต์แบบอินเตอร์แอคทีฟ และแผนจัดการเรียนรู้ที่สอนแบบสืบเสาะหาความรู้ เรื่อง พลังงาน ระยะเวลาที่ใช้สอน คือ ระยะเวลาเรียนปกติ ใช้เวลาในการทดลองแผนจัดการเรียนรู้เป็นเวลา 17 ชั่วโมง ดำเนินกิจกรรมดังตาราง 10

ตาราง 10 กำหนดการสอน เรื่อง พลังงาน ชั้นมัธยมศึกษาที่ 1

ลำดับที่	แผนการจัดการเรียนรู้ที่		เรื่อง	เวลา/ ชม.	วัน/ เดือน/ปี	ชั่วโมงที่	
	คอนสตรัค ติวิสต์ฯ	สืบเสาะฯ				คอนสตรัค ติวิสต์ฯ	สืบเสาะ
1	1	1	งานและพลังงาน	4	21 ส.ค. 2549	1-2	5-6
					23 ส.ค. 2549	-	1-2
					24 ส.ค. 2549	1-2	-
2	2,3	2,3	ชีวิตและพลังงาน และอุณหภูมิจและการวัด	4	28 ส.ค. 2549	1-2	5-6
					30 ส.ค. 2549	-	1-2
					31 ส.ค. 2549	1-2	
3	3,4	3,4	อุณหภูมิจและการวัดและ การถ่ายโอนความร้อน	4	4 ก.ย. 2549	1-2	5-6
					6 ก.ย. 2549	-	1-2
					7 ก.ย. 2549	1-2	
4	5,6	5,6	สมดุลความร้อนและ แสง	4	11 ก.ย. 2549	1-2	5-6
					13 ก.ย. 2549	-	1-2
					14 ก.ย. 2549	1-2	
5	6,7	6,6	แสงและปัญหาที่เกิด จากการใช้พลังงาน	4	18 ก.ย. 2549	1-2	5-6
					20 ก.ย. 2549	-	1-2
					21 ก.ย. 2549	1-2	

3. ทดสอบหลังเรียน (Posttest) ทั้งกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม เพื่อวัดความรู้ความสามารถวิทยาศาสตร์ และวัดความสามารถในการคิดอย่างมีเหตุผลเชิงวิเคราะห์ ซึ่งเป็นแบบทดสอบชุดเดิมกับการทดสอบก่อนเรียน ใช้เวลา 2 ชั่วโมง

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. นำผลการทดสอบมาตรวจให้คะแนนโดยมีวิธีการดังต่อไปนี้

1.1 นำผลจากแบบวัดความรู้ ความสามารถพื้นฐานทางวิทยาศาสตร์ มาตรวจ โดยให้ 1 คะแนน สำหรับข้อที่ตอบถูก และ 0 คะแนน สำหรับข้อที่ตอบผิด

1.2 นำคะแนนจากแบบวัดความสามารถในการคิดอย่างมีเหตุผลเชิงวิเคราะห์ มาตรวจ โดยให้ 1 คะแนน สำหรับข้อที่ตอบถูก และ 0 คะแนน สำหรับข้อที่ตอบผิด

2. นำคะแนนมาวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

2.1 นำคะแนนความรู้ ความสามารถพื้นฐานทางวิทยาศาสตร์ ของกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุมมาหาค่ามัชฌิมเลขคณิต (\bar{X}) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยใช้คอมพิวเตอร์

2.2 นำคะแนนความสามารถในการคิดอย่างมีเหตุผลเชิงวิเคราะห์ ของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม มาหาค่ามัชฌิมเลขคณิต (\bar{X}) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยใช้คอมพิวเตอร์

3. นำผลการวิเคราะห์มาเปรียบเทียบ ดังนี้

3.1 เปรียบเทียบความรู้ ความสามารถพื้นฐานทางวิทยาศาสตร์ เรื่อง พลังงาน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ก่อนและหลังเรียนระหว่างกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม โดยใช้สถิติทดสอบที แบบสองกลุ่มเป็นอิสระต่อกัน (Independent Sample t-test)

3.2 เปรียบเทียบความสามารถในการคิดอย่างมีเหตุผลเชิงวิเคราะห์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ก่อนและหลังเรียนระหว่างกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม โดยใช้สถิติทดสอบที แบบสองกลุ่มเป็นอิสระต่อกัน (Independent Sample t-test)